

Udskriftsdato: 21. december 2025

KEN nr 9046 af 13/02/2012 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 11-70-00181

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 11-70-00181

Pressenævnets kendelse i sag nr. 11-70-00181

Resumé

Klagerne – et forældrepar – klagede over artiklen ”HUMLEGÅRDEN FRATOG DØDSSYG PIGE MORFIN” i Ekstra Bladet.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

På baggrund af oplysningerne i sagen lægges det til grund, at de anonymiserede breve af 12. august og 3. september 2010 fra henholdsvis Hillerød Hospital og Rigshospitalet vedrører behandlingen af [Datter].

Der er ikke fremvist dokumentation for, at der var indgået en aftale mellem avisen og klagerne om begrænset anvendelse af billedet af [Datter]. Efter det oplyste havde avisen fundet billedet på den offentligt tilgængelig hjemmeside for Facebook-gruppen ”Støttegruppe for [Datter]” og vist det til [Moder] inden offentliggørelsen.

På baggrund af navnlig Ekstra Bladets informationer under interviewsituationen om andre kritiske artikler og lægernes anbefalinger over for klagerne under behandlingsforløbet af [Datter] – som refereret i brevene fra henholdsvis Rigshospitalet og Hillerød Hospital – og valget af det alternative behandlingssted Humlegården, finder nævnet, at [Moder] og [Fader] måtte forvente, at omtalen i Ekstra Bladet kunne indeholde andre synspunkter end gengivet i artiklen under overskriften ”*DEN NORSKE MOR: Man vil ikke give slip på et barn*”.

På baggrund af klagernes oplysninger og brevene af 12. august og 3. september 2010 til Embedslægen Hovedstaden lægges det til grund, at overlægerne anså [Datter] for utilstrækkeligt smertelindret. Under behandlingen på Humlegården ophørte smertelindringen med morfin og blev i stedet erstattet med blandt andet Panodil samt behandling med mistelten. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at kritisere overskrifternes formulering, herunder heller ikke forsideoverskriften ”*Læger anklager Humlegården: 12-ÅRIG LED FRYGTELT*”, der er illustreret med et billede af [Datter].

Nævnet finder videre, at det af omtalen og selve udtalelsen fra læge Lisa Sengeløv på Herlev Hospital med tilstrækkelig tydelighed fremgår, at lægen har udtalt sig generelt – og ikke om den konkrete patient, [Datter]. Hertil bemærkes det, at den generelle udtalelse i øvrigt er i overensstemmelse med indholdet af brevene fra Hillerød Hospital og Rigshospitalet vedrørende det konkrete tilfælde.

Humlegårdens læge, [Person A], er citeret for, at der på Humlegården gives den nødvendige smertebehandling, ligesom det af [Moder]s udtalelser fremgik, at klagerne var tilfredse med behandlingen på Humlegården.

Pressenævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere Ekstra Bladet for anvendelsen af billedet af [Datter] eller den sammenhæng, hvori artiklen og billedet var indsat.

Peter Odsgard har i henhold til fuldmagt fra [Moder] og [Fader] klaget til Pressenævnet over en artikel i Ekstra Bladet den 18. november 2011, idet klagerne mener, at god presseskik er tilsidesat. [Moder] og [Fader] er forældre til afdøde [Datter].

Sagen er behandlet sammen med sag nr. 11-70-00167, Humlegården og [Person A] mod Ekstra Bladet, der vedrører Ekstra Bladets artikelserie den 16. oktober – 25. november 2011 om Humlegårdens behandlingsmetoder, herunder omtalen 18. november 2011.

1 Sagsfremstilling

Ekstra Bladet bragte den 18. november 2011 forsideoverskriften *"Læger anklager Humlegården: 12-ÅRIG LED FRYGTELIGT"* og med mindre skrifttype *"Døende kræftsygt barn nægtet morfin"*. Til overskriften var indsat et billede af [Datter] i hættetrøje med en sonde til næsen.

Samme dag bragte avisen på side 6-7 artiklen *"HUMLEGÅRDEN FRATOG DØDSSYG PIGE MORFIN"* med underoverskriften *"Overlæger rasende: 12-årig, kræftsyg pige gik døden i møde med unødige lidelser, fordi hun ikke kunne få smertestillende morfin på Humlegården"*. Af artiklen fremgår følgende:

"Hun var uheldbredelet syg af kræft.

Alligevel kan Ekstra Bladet i dag afsløre, at cheflæge [Person A] fra det alternative behandlingssted Humlegården i Nordsjælland fratog en bare 12-årig, norsk pige den morfin, der kunne have lindret hendes smerter i den sidste tid før hendes alt for tidlige død.

Danmarks førende børnekræftlæger er så chokerede over [Person A]s behandling af 12-årige [Datter], at de nu har klaget til Sundhedsstyrelsen.

- Det er sjældent, jeg er så bastant. Men behandling af børn med kræft hører ikke til på Humlegården. Der er hverken ekspertise i forhold til kræftsygdomme eller behandling af børn, siger klinikchef og overlæge dr. med. Karen Vitting Andersen på BørneUngeKlinikken på Rigshospitalet.

Ekstra Bladet har spurgt den ledende kræftlæge på Herlev Hospital, Lisa Sengeløv, hvad det kan betyde for en uheldbredelet kræftsyg pige at blive frataget morfin.

Ulidelige smerter

- Det kan medføre ulidelige smerter. Har man brug for morfin, så har man så kraftige smerter, så det påvirker hele ens dagligdag og ens evne til at fungere, siger hun.

Igennem Sundhedsstyrelsen har Ekstra Bladet fået aktindsigt i den klage, som Karen Vitting Andersen sammen med overlæge i børneonkologi Birgitte Lausen sendte til Sundhedsstyrelsens embedslæger, før pigen døde 17. september 2010.

I klagen står der, at det er uforsvarligt, at børn med en uheldbredelet kræftsygdom ophører med at tage smertestillende behandling med morfin på Humlegården.

Klinikchef Karen Vitting Andersen vil gøre alt for at sætte en stopper for behandling af kræftsye børn på Humlegården.

De ved ikke noget

- Humlegården er ikke egnet til behandling af kræft hos børn, for de ved ikke noget om børn, og de ved ikke noget om kræft. Og jeg ønsker bestemt ikke, at der er et eneste barn mere, der bliver behandlet på Humlegården, siger hun til Ekstra Bladet.

Uacceptabelt

På Hillerød Hospital, hvor den 12-årige, norske pige også var indlagt, har lægerne også klaget over Humlegården.

- Det er uacceptabelt for os at se et barn blive behandlet på denne måde. Hun er terminal (tæt på at dø, red.), og behandlingen skal være mere fokuseret på omsorg, god pleje samt behandling af smerte og angst, skriver overlæge Werner Petersen og ledende overlæge Jesper Andersen i klagen til Sundhedsstyrelsen.

Humlegårdens hokuspokus-behandlinger har mødt skarp kritik fra en række af landets ledende overlæger efter Ekstra Bladets afsløringer gennem den sidste måned og har ført til, at et flertal af Folketingets

politiske ordførere sammen med sundhedsministeren nu vil se på en lovændring for alternativ behandling.”

Til artiklen var billedet af afdøde [Datter] i hættetrøje indsat. Under overskriften ”*Det skriver de i klagen*” var endvidere indsat følgende:

”Uddrag fra lægernes klage til Sundhedsstyrelsen:

... det er uforsvarligt, at Humlegården behandler børn med kræftsygdom.

... det er uforsvarligt, at konventionel smertebehandling til børn med fremskreden, terminal kræftsygdom ophører under behandlingen på Humlegården, idet der ikke må gives morfika, pga. at behandlingen på Humlegården omfatter narcenti (antidot til morfin).

... det er uforsvarligt, at børn behandles videre i Humlegårdsregi på trods af udvikling af tværsnitssyndrom.”

På side 7 var kommentarer fra Humlegårdens læge indsat under overskriften ”[PERSON A]: *Smerter var ikke et tema*”. Af artiklen fremgår følgende:

”- Familien har så sent som i år været på besøg og igen udtrykt deres taknemmelighed.

Sådan lyder det i en mail fra Humlegårdens cheflæge, [Person A], da vi spørger til behandlingen af [Datter]. Han ønsker stadig ikke at tale med Ekstra Bladet, så interviewet foregår over mail.

- *Læger fra Hillerød Hospital sagde til dig, at de var bekymrede for [Datter]. De anbefalede, at hun tog hjem til Norge. Hvorfor var du ikke bekymret?*

- Vi behandlede ikke [Datter] med kemoterapi, men udelukkende med lindrende naturmedicin. Hun blev indlagt 12. og 19. juli på Hillerød til blod- og trombocyt-transfusion, og da hun havde feber, tilbød overlæge Werner Petersen, at [Datter] kunne komme på afdelingen i Hillerød hver dag under opholdet og få intravenøs antibiotika, skriver [Person A] blandt andet.

- [Datter] boede på Humlegården, og forældrene kørte hende hver dag til Hillerød. [Datter] fik det faktisk bedre.

- *Hvorfor skal pigen ikke have den smertebehandling, som onkologerne anbefaler?*

- Smerter var ikke på noget tidspunkt et væsentligt tema under opholdet. Hun fik Panodil-mikstur og Naproxen-mikstur efter behov. Naturligvis giver Humlegården altid en nødvendig smertebehandling, hvis dette er indiceret - også med morfin.

- *Hvor mange børn har du behandlet på Humlegården?*

- Humlegården behandler næsten ingen børn, men naturligvis vil vi gøre vort bedste også for børn, hvor familien ønsker det, og hvor der ikke er konventionelle behandlingsmuligheder.”

På samme side bragte avisen tillige artiklen ”*DEN NORSKE MOR: Man vil ikke give slip på et barn*”, hvoraf følgende fremgår:

”Da lægerne på Haukeland Sygehus i Bergen ikke kunne gøre mere for [Datter], besluttede hendes forældre sig for at opsøge det alternative behandlingssted Humlegården i Danmark. Og selv om deres datter døde af sin kræftsygdom 17. september sidste år, har de ikke fortrudt beslutningen.

[Moder] - [Datter]s mor - forklarer, at alt forløb tilfredsstillende på Humlegården, og at hendes datter nød opholdet.

Syg i halvandet år - Hun har skrevet i en dagbog, at det var den fineste sommer hun har haft. Så det er bare rigtig fint, siger [Moder], der også roser cheflæge [Person A]:

- Han kom på besøg både om morgenen og om aftenen, før han gik hjem.

Hun fortæller, at alle fem familiemedlemmer var samlet på Humlegården. Både afdøde [Datter]s far, bror og søster var med.

På det tidspunkt havde [Datter] været syg i halvandet år.

- Vi havde været ind og ud af sygehuset i Bergen, men her var vi alle samlet, siger [Moder].

Moderen fortæller, at de også ofte var på Hillerød Hospital og Rigshospitalet ind imellem behandlingerne på Humlegården.

- Vi troede mere på Humlegårdens smertebehandlinger, end vi troede på lægernes smertebehandling på Rigshospitalet. Lægerne sagde jo, at den behandling, hun fik på Humlegården, ikke var behandling, siger [Moder].

- *Vi kan forstå, at lægerne på Rigshospitalet og Hillerød ikke anbefalede Humlegården?*

- Nej. Der er vel ikke så mange, der anbefaler det, men har man et alternativ, så prøver man. Man vil ikke give slip på et barn. Man måtte prøve, da sygehuset i Bergen havde opgivet hende. Her i Norge var der intet.

Glad for det

- Da vi kom til Humlegården, blev [Datter] jo også glad. Vi vidste jo godt, at ingen kunne hjælpe. Men det var godt at være der, siger [Moder].

Læge [Person A] havde da heller ikke sagt, at han kunne hjælpe datteren.

- Det var en vældigt svær situation. Men jeg er glad for, at vi var der, lyder det fra moderen.”

Yderligere oplysninger

Overlægerne Werner Petersen og Jesper Andersen, Hillerød Hospitals Børneafdeling, rettede ved brev af 12. august 2010 henvendelse til Embedslægen Hovedstaden. Af det anonymiserede brev fremgår bl.a. følgende:

”...

Ovennævnte barn har været indlagt af tre gange på Børneafdelingen, Hillerød Hospital:

13.-14. juli 2010, hvor udskrevet til Humlegården.

19. juli – 2. august 2010, hvor udskrevet til hjemmet med aftalt kontakt til [slettet] Hospital.

7. august 2010, hvor overflyttet til Rigshospitalet.

Beskrivelse af forløb:

12 år og 11 måneder gammel norsk pige med metastaserende Ewing sarkom i hvirvelsøjlen akut indlagt fra behandlingscenter Humlegården med febrilia op til 39,6 [grader].

...

Patienten er på forældrenes ønske indlagt/tilknyttet på Humlegården til subkutan og muligvis i.m behandling med Mistelten og Nalone.

...

Familien har et intenst ønske om denne alternative behandling, som de modtager fra Humlegården, og de følger alle deres rekommandationer, f.eks. er smertestillende behandling udtrappet, ”vil skade mistelten – og nalone behandlingen”. Vi har haft fokus igen og igen på den smertestillende behandling. forældrene og [navnet slettet] nægter smerter.

Vi har også flere gange forsøgt at få familien til at ændre standpunkt og returnere hjem til Haukeland Hospital, som de kender og som kender [navnet slettet] bedst. Vi har også talt død, idet vi i perioder har været så bekymret for [navnet slettet] almene tilstand.

Vi har gennemgået [navnet slettet] og hendes behandling med den behandlingsansvarlige overlæge Doroto Wojcik d. 13. juli og overlæge Marie Gundes d. 20. juli. Vi har udtrykt stor bekymring for hendes tilstand, og det er vores overbevisning, at hendes sygdom er i progression.

Alle er enige om, at hun bør returnere til Haukeland.

Humlegårdens læge [Person A] er d. 20. juli konfronteret med, at vi er bekymrede og vores professionelle råd er, at [navnet slettet] afbryder behandlinger og returnerer til Norge.

Vi har også kendskab til, at forældre er blevet ringet op af Haukeland Sygehus.

Desværre har forældrene ikke været indstillet på at tage hjem. De anser den nuværende behandling for at være sidste mulighed, så alt andet lige følger de de rekommendationer, som de modtager fra Humlegården.

Forløbet har været præget af svingende Hgb omkring 5, lave thrombocytter <20, neutropeni <0,7 – klinisk af store subcutane hæmatomer sv.t omkring bækkenet, hvor disse injektioner blev givet.

Hun er bloddyrket i flere omgange. Der har været mistanke til superinfektion med lavvirulent hudbakterie.

Pga. hendes lave neutrofilocytter har vi under forløbet 19/7-2/8 valgt at holde hende behandlet med antibiotika, initialt Meropenem, dernæst Ceftriaxon i.v. og ved afslutningen af i.v. – behandling med Keflex, hvilket er aftalt med Haukeland Sygehus. Forløbet af denne 2. indlæggelse har formet sig sådan at [navnet slettet] efter forældrenes ønske har opretholdt behandlingen på Humlegården og derved har opholdt sig hovedparten af tiden der – og overvejende har været kortvarigt hos os et par timer 1 gang i døgnet – dette var forældrenes ønske.

[Navnet slettet] har under forløbet fået flere blodtransfusioner og infusioner med thrombocytter.

Efterhånden lykkedes det os at få forældrene til at starte smertestillende behandling med Panodil samt Bonyl og med effekt, fleks. Målt i puls som er faldet fra 160 til 120 slag pr. minut. Vi kan ikke overbevise familien om yderligere smertestillende, skønt denne behandling formentlig er suboptimal i forhold til de smerter der betinges af hendes metastaserende sygdom.

Under forløbet har [navnet slettet] almentilstand været vekslende, men hun har virket mere tilpas og mere mobil.

Ved udskrivelsen d. 2. august var det vores opfattelse, at patienten allerede havde pakket og var på vej hjem til Norge.

Ved genindlæggelse 7/8-10 har pigen symptomer på tværsnitssyndrom og overflyttes til RH akut.

Af journal fremgår det, at der har været kontakt til bagvagt på Rigshospitalet d. 19. juli.

Vi har haft kontakt til vores egen jurist Tove Tovgaard d. 21. juli 2010 og efterfølgende Embedslægeinstitutionen, hvor denne skriftlige orientering er aftalt telefonisk.

Etiske overvejelser og vores oplysninger om forløbet på Humlegården:

Der er tale om en etisk meget vanskelig problemstilling – afvejningen af forældrenes inderste brændende ønske og sidste håb om redning i form af en alternativ behandling og barnets tarv – set i lyset af den uhelbredelige cancersygdom og kvaliteten og trygheden af den tid barnet måtte have igen. Sagen er i vores øjne blevet yderligere kompliceret af at barnet er udenlandsk statsborger.

Vi har igen og igen forholdt forældrene vores overvejelser og opfordret dem til at afbryde behandlingen på Humlegården og haft fokus på at pigen ikke var suffieient smertedækket hverken hos os eller i forløbet på Humlegården. Forældrene har dog været helt fastlåste i forhold til dette, hvilket vi også ved de formelt også er i deres ret til og i deres øjne var det deres sidste udvej for at drage omsorg for deres barn.

På Humlegården er behandlingen fortsat med subkutan Mistelten og Nalone på trods af lave thrombocytter. Resultatet har været hæmatomer, forbrug af thrombocytter m.v.

Det er uacceptabelt for os at se et barn blive behandlet på denne måde. Hun er terminal, og behandlingen skal være mere fokuseret på omsorg, god pleje samt behandling af smerte og angst – og fokus har fra familiens side alene været på den alternative behandling på Humlegården, som gjorde den gængse supportive behandling obsolet.

Både [navnet slettet] og familie har hele tiden over for os sagt, at hvis ikke andet, så ville dette være den sidste ferie. Det ville have [været] uudholdeligt for dem at sidde og vente uden at gøre noget i Bergen.

Vi ønsker ikke at lignende tilfælde skulle gentage sig og vurderer at:

- der på Humlegården er givet injektioner uden smertedække til en svært sygt mindreårig med forældrenes og iflg barnet også hendes accept og at hun derved har lidt unødigt – og at Humlegården derved i vores øjne ikke drager den nødvendige fysiske omsorg for en pige med en sjælden metastaserende knogletumor i en terminalfase.

- At der formentlig er blevet givet s.c og evt. i.m injektioner, hvor patienten har haft trombocytter <20 (vi har kun ufuldstændig dokumentation fra Humlegården frem til 12/7 hvor pigen relevant nok henvises akut til Børneafdelingen pga. trombocytter på 19 og febrilia). Hun er dog flere gange under det andet forløb hos os hvor hun kommer og går registreret som værende trombopen – og hvor vi ved at der på Humlegården er givet injektioner.”

Overlæge i børneonkologi, Birgitte Lausen, og klinikchef, overlæge, dr. med. Karen Vitting Andersen, rettede ved brev af 3. september 2010 henvendelse til embedslægerne. Af brevet fremgår bl.a. følgende:

”Supplerende til Hillerød Børneafdelings Indberetning den 20. [angiveligt den 12.] august 2010

Vedr. [oplysninger slettet]

Vi tillader os hermed at rette henvendelse vedr. behandling på Humlegården af [navnet slettet] med udbredt metastasering, idet vi finder

- at det er uforsvarligt at Humlegården behandler børn med kræftsygdom
- at det er uforsvarligt at konventionel smertebehandling til børn med fremskreden, terminal kræftsygdom ophører under behandlingen på Humlegården, idet der ikke må gives morfika pga at behandlingen på Humlegården omfatter narcanti (antidot til morfin)
- at det er uforsvarligt at børn behandles videre i Humlegårds-regi på trods af udvikling af tværnsnitssyndrom.

Det drejer sig om en [navnet slettet] med udbredt metastasering til ve. Nyre, multiple lungemetastaser og knoglemetastaser, behandlet på børneonkologisk afdeling på Haukeland sygehus i Bergen siden september 2008 med kemoterapi, højdosis kemoterapi i forbindelse med stamcelletransplantation marts 2009 samt strålebehandling.

Barnet fik recidiv i april 2010, hvor kurativ behandling ikke var mulig, hvorfor der blevet givet palliativ, peroral kemoterapi. Sidste behandling 22-26/6 2010.

Den 7/7 2010 kom pigen med sin familie til Danmark mhp alternativ behandling på Humlegården. Behandlingen indebar bla. subkutan injektion af mistelten samt narcanti (antidot til morfin).

Den 13/7 2010 blev pigen indlagt fra Humlegården på børneafdelingen på Hillerød Hospital pga. neutropen feber. Pigen blev behandlet med antibiotika, blodtransfusion og trombocytttransfusion.

Fra d. 19/7 2010 havde pigen aftagende kraft i underekstremiteterne og måtte anvende kørestol. Pigen var intermitterende indlagt på Hillerød børneafdeling i perioden 19/7 – 2/8 2010, og modtog i denne periode også behandling på Humlegården jævnfør indberetning fra Hillerød Børneafdeling. Hillerød Børneafdeling kontaktede Rigshospitalets børneafdelings bagvagt den 19.7. mht råd om blodtransfusion, trombocytttransfusion og antibiotikabehandling, jævnfør skrivelse fra Hillerød Børneafdeling.

Den 7/8 2010 forværredes tilstanden betydeligt, idet der indtrådte akut tværnsnitssyndrom med bortfald af sphincterfunktioner og sensibilitet, hvorfor hun blev akut på Hillerød børneafdeling.

Den 7/8 2010 blev pige akut overflyttet til børneonkologisk afdeling på RH, hvor der blev foretaget akut MR-scanning af columna, som viste udbredte diffuse metastaseforandringer i columna og bækken med en stor proces på niveau med Th4 med indvækst i neuroforamina i flere niveauer bilateralt. Der blev anlagt blærekateter og påbegyndt behandling med dexamefason og analgetika samt nødvendig støttebehandling.

Pige blev den 11/8 2010 overflyttet med fly til stamafdeling på børneafdelingen på Haukeland sygehus i Bergen.

Pædiatrisk klinik II står naturligvis til rådighed med oplysning og rådgivning omkring børneonkologiske spørgsmål, såfremt Embedslægeinstitutionen finder behov derfor.”

Af Kræftens Bekæmpelses hjemmeside (cancer.dk) under fanebladet ”Alternativ behandling”, ”Behandlingsformer, kosttilskud og vitaminer” fremgik ved udskrift af 9. januar 2012 blandt andet følgende:

”Her kan du læse om naturlægemidler, kosttilskud og alternative behandlingsformer i relation til kræft

...

Kort om mistelten Mistelten indeholder de aktive stoffer: alkaloider, viscotoxiner og lectiner, som er undersøgt for deres kræfthæmmende egenskaber. Studier med mennesker har ikke påvist nogen kræfthæmmende virkning af mistelten-ekstrakt, mens foreløbige undersøgelser tyder på, at der muligvis kan være en positiv virkning af mistelten på kræftpatienters livskvalitet i forbindelse med behandling. Mistelten-ekstrakt modarbejder lægemidler (f.eks. cyclosporin), der gives for at dæmpe immunforsvaret i forbindelse med bl.a. transplantationer.” **2 Parternes synspunkter**

2.1 Klagernes synspunkter

Peter Odsgard har på vegne af [Moder] og [Fader] anført, at familiens datter, [Datter], var uhelbredeligt syg af kræft. Da lægerne på Haukeland Sygehus i Bergen ikke kunne gøre mere for hende, besluttede forældrene at tage til Humlegården i Danmark. Klagerne har vedlagt Hillerød Hospitals brev af 12. august 2010 og Rigshospitalets brev af 3. september 2010.

Ekstra Bladet opsøgte familien efter at have fået aktindsigt i en klage. [Moder] blev spurgt om et billede til den positive artikel om familiens ophold på Humlegården. Hun fik forelagt artiklen og henviste til et billede.

Ekstra Bladet har efterfølgende anvendt billedet på forsiden i en helt anden sammenhæng og på side 6 under overskriften *”Humlegården fratog dødsyng pige morfin”*. Billedet er taget på Montebello i Norge under et ophold. En bleg, lille pige med sonde til føde, der er holdt fast af et plaster. Familiens artikel er indsat nederst i højre hjørne side 7. Familien finder brugen af billedet uacceptabel og forsikrer, at [Datter] ikke havde smerter.

På side 6 i afsnittet *”Ulidelige smerter”* citeres kræftlæge Lisa Sengeløv. Der er tale om et teoretisk spørgsmål til en overlæge, der ikke har været på Humlegården og heller ikke er blevet forelagt [Datter]s patientjournal. De tre andre læger er forargede over, at der behandles børn på Humlegården. En faglig konstatering.

På det grundlag er det urimeligt at anvende billedet af [Datter] på forsiden og kæde det sammen med, at en 12-årig led frygteligt og underbygge med, at et døende kræftsygt barn blev nægtet morfin. [Datter] fik som smertelindrende en meget lille dosis Panodil, Bonyl og Mistelten. Sidstnævnte fås på recept i Danmark og omtales på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside som gavnende for immunforsvaret. Den morfin hun fik før ankomsten til Danmark var også beskeden. Brevet fra Rigshospitalet indeholder heller ingen kritik af smertelindringen. Forældrene er kede af den måde, som andre har påvirket datterens eftermæle samt deres eget eftermæle omkring de sidste måneder af datterens liv.

2.2 Ekstra Bladets synspunkter

Ekstra Bladet har anført, at baggrunden for omtalen af sagen var, at avisen havde fået aktindsigt i klageskrivelserne af 12. august og 3. september 2010, som Rigshospitalet og Hillerød Hospital uafhængigt af hinanden havde sendt til Embedslægerne Hovedstaden vedrørende Humlegårdens behandling af [Datter]. Fire overlæger havde fremsat en alvorlig og underbygget faglig kritik af Humlegårdens mangelfulde behandling, herunder især den manglende smertebehandling af den uhelbredeligt kræftsyge 12-årige patient.

Sagen er af væsentlig og samfundsmæssig interesse. Når der udføres alternative behandlinger af kræftsyge mindreårige patienter, som repræsentanter fra det offentlige sygehusvæsen fraråder, og som en række overlæger har indgivet klage over for at undgå fremtidige lignende tilfælde, skal en sådan sag naturligvis omtales.

Ekstra Bladet kontaktede klagerne for at høre deres opfattelse af behandlingsforløbet på Humlegården. De stillede selv op til et interview om sagen, og journalisten interviewede i den forbindelse [Moder]. Billedet af [Datter] viser klagernes datter i en helt normal dagligdagssituation. Billedet har klagerne selv lagt ud på en offentligt tilgængelig Facebook-profil. Det omtvistede billede blev hentet fra profilen, Støttegruppe for [Datter] (facebook.com/groups/128777863822659).

Selvom det principielt ikke var nødvendigt at indhente et samtykke til offentliggørelsen af billedet, som var offentligt tilgængeligt på internettet, indhentede avisen klagernes samtykke til at anvende billedet. Der blev ikke i den forbindelse meddelt nogle begrænsninger i Ekstra Bladets ret til at anvende billedet.

Klagerne var udtrykkeligt gjort bekendt med, at Ekstra Bladet ikke kun ville gengive klagernes positive vurdering af Humlegården, men at avisen i særskilte artikler ville omtale den anden side af historien, nemlig lægernes kritik og de indgivne klager til Embedslægeinstitutionen.

Klager har også svaret på spørgsmål om lægernes kritik af den efter lægernes opfattelse mangelfulde behandling og smertebehandling af datteren. Klagernes bemærkninger er gengivet i artiklen ”Man vil ikke give slip på et barn”, hvor det refereres, at klagerne og deres datter var meget tilfredse med behandlingen og opholdet på Humlegården, og at de troede mere på Humlegårdens smertebehandlinger end på lægernes smertebehandling. Artiklen blev den 17. november 2011 sendt til klagernes e-mail, hvor [Moder] takkede samme dag.

Artiklen suppleres af artiklen ”Smerter var ikke et tema”, hvor [Person A]/Humlegårdens afvisning af kritikken gengives. Det fremgår af artiklen, at [Datter] ikke havde haft smerter: ”Smerter var ikke på noget tidspunkt et væsentligt tema under opholdet. Hun fik Panodil mixtur og Naproxen mixtur efter behov”.

Ekstra Bladet har videre anført, at det fremgår af citatet, at overlæge Lisa Sengeløv ikke udtaler sig om den konkrete 12-årige patient, men svarer på et generelt spørgsmål om de eventuelle konsekvenser af undladt morfinbehandling.

Ekstra Bladet har herudover henvist til avisens synspunkter gengivet i sag nr. 11-70-00167.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Hans Peter Blicher, Ulrik Holmstrup og Marianne Druedahl.

På baggrund af oplysningerne i sagen lægges det til grund, at de anonymiserede breve af 12. august og 3. september 2010 fra henholdsvis Hillerød Hospital og Rigshospitalet vedrører behandlingen af [Datter].

Der er ikke fremvist dokumentation for, at der var indgået en aftale mellem avisen og klagerne om begrænset anvendelse af billedet af [Datter]. Efter det oplyste havde avisen fundet billedet på den offentligt tilgængelig hjemmeside for Facebook-gruppen ”Støttegruppe for [Datter]” og vist det til [Moder] inden offentliggørelsen.

På baggrund af navnlig Ekstra Bladets informationer under interviewsituationen om andre kritiske artikler og lægernes anbefalinger over for klagerne under behandlingsforløbet af [Datter] – som refereret i brevene fra henholdsvis Rigshospitalet og Hillerød Hospital – og valget af det alternative behandlingssted Humlegården, finder nævnet, at [Moder] og [Fader] måtte forvente, at omtalen i Ekstra Bladet kunne indeholde andre synspunkter end gengivet i artiklen under overskriften ”*DEN NORSKE MOR: Man vil ikke give slip på et barn*”.

På baggrund af klagerne oplysninger og brevene af 12. august og 3. september 2010 til Embedslægen Hovedstaden lægges det til grund, at overlægerne anså [Datter] for utilstrækkeligt smertelindret. Under behandlingen på Humlegården ophørte smertelindringen med morfin og blev i stedet erstattet med blandt andet Panodil samt behandling med mistelten. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at kritisere overskrifternes formulering, herunder heller ikke forsideoverskriften "*Læger anklager Humlegården: 12-ÅRIG LED FRYGTELIGT*", der er illustreret med et billede af [Datter].

Nævnet finder videre, at det af omtalen og selve udtalelsen fra læge Lisa Sengeløv på Herlev Hospital med tilstrækkelig tydelighed fremgår, at lægen har udtalt sig generelt – og ikke om den konkrete patient, [Datter]. Hertil bemærkes det, at den generelle udtalelse i øvrigt er i overensstemmelse med indholdet af brevene fra Hillerød Hospital og Rigshospitalet vedrørende det konkrete tilfælde.

Humlegårdens læge, [Person A], er citeret for, at der på Humlegården gives den nødvendige smertebehandling, ligesom det af [Moder]s udtalelser fremgik, at klagerne var tilfredse med behandlingen på Humlegården.

Pressenævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere Ekstra Bladet for anvendelsen af billedet af [Datter] eller den sammenhæng, hvori artiklen og billedet var indsat.

Afgjort den 13. februar 2012